

	včera	před týd.	
Česko	0,66	0,65	0,71
Německo	0,59	0,56	0,60
Francie	0,89	0,87	0,92
Itálie	1,99	1,66	1,74
Španělsko	1,83	1,81	2,00

VW uvolní místo elektroautům

Evropa se bije za všechno zelené. Nad automobilkami však zavírá oči, protože zaměstnávají moc lidí, říká investor Jan Pravda.

Martin Petříček
redaktor MF DNES

PRAHA „Kauza kolem Volkswagenu je obrovské selhání. Nejen samotných automobilek, ale i kontrolních mechanismů. Je smutné, že se to muselo zjistit v USA,“ myslí si investor Jan Pravda. Dodává, že v USA to Volkswagenu zřejmě zlomí vaz.

K čemu podvody kolem měření emisí u aut s naftovými motory povedou?

Myslím, že Volkswagen se z toho - hlavně v USA - už nevzpamatuje. Bude z toho nakonec profitovat Tesla, rychleji to otevře cestu k elektrickým autům. Právě jihozápad USA je pro nástup nové energetiky v kombinaci s elektromobily ideální, hodně tam svítí, obydlí jsou daleko od sebe. Je jen otázka času, kdy se to začne více prosazovat tam a pak i jinde na světě.

Zasáhne to tedy celý současný automobilový průmysl?

Prakticky všechny automobilky mají nevykonný ekonomický model. Ukazatel rentability vlastního kapitálu, tedy poměr čistého zisku k vlastnímu jmění, je skoro u všech automobilek strašně nízký. Jako podnikatelský záměr je dnes automobilka vlastně nesmysl. Jsou to především státem podporované zaměstnanecké agentury. A to je asi důvod, proč je k tomu Evropská komise shovívavá. Vždyť už před třemi lety publikovala studii, že ne všechno s měřením emisí je v pořádku. Ale tehle sektor zaměstnává spousty lidí a to blokuje jakoukoliv změnu.

Co je příčinou, že automobilky jako podnikatelský záměr bez podpory státu nedávají smysl?

Jde o velmi konkurenční trhy, aut je moc, automobilek je moc. Jenže na automobilový trh se váže celá řada odvětví, stojí na něm ekonomiky celých zemí včetně naší. Proto firmy dostávají daňové prázdny, dotace na pracovní místo, hlavně aby se udržela zaměstnanost. Všimněte si, že tahle kauza má původ v Evropě, která se jinak bije za

ochranu klimatu. A to už nemluví o tom, že v téhle „zelené“ Evropě nevznikla žádná Tesla, že ji založil Kalifornian původem z Jižní Afriky.

Vždyt i evropské automobilky přicházejí s auty na elektrický pohon.

Ale v jejich případě je to jen předražený nákupní vozík. Když někoho sponzoruje stát, přirozeně méně inovuje, má méně motivace zabývat se tím, co chce zákazník. Evropa má navíc drahou pracovní sílu, která inovace taky brzdí. Už není moc velká šance, aby tu něco srovnatelně nového jako Tesla vzniklo, bude to jen druhý nebo třetí v řadě.

Vaše firmy se zabývají investicemi do zelené energetiky a ochrany klimatu, obchodují s emisními povolenkami. To je přece také oblast, kam mohutně zasahuje stát.

Ano, to je. Ale tam státy zasahovat musí, protože to je první opravdu „celoplanetární“ výzva. Její řešení nelze privatizovat, nemůžete se spolehnout na to, že samotní lidé se budou o klima starat. Dokonce existují i experimenty, kde se skupina lidí snažila nabízet přímo lidem dobrovolný (bez státní intervence) nákup „zelených“ odpustků, ale nikde to nefungovalo. Jako člověk totiž nevidíte bezprostřední efekt, jako když dáte peníze a dostanete rohlík. Navíc jde o velký balík, celosvětově mluvíme o desítkách miliard eur ročně.

Politici by se měli v prosinci na pařížské klimatické konferenci domluvit na závazných pravidlech, aby se podařilo globální oteplení udržet pod dvěma stupni Celsia. Podaří se to?

Zatím to vypadá na dobře zabaleny debakl. Podle toho, co teď jednotlivé země prohlašují, to nejspíš v Paříži skončí tak, že nebudou žádné závazné cíle pro snižování emisí. Státy se k nim spíše přihlásí jen na principu dobrovolnosti. Pokud přijmeme podobnost změny klimatu, před kterou dnes varuje již většina vědců, je přítom vysoká. V případě překročení limitů (celkově je odhad toho, co planeta vydrží asi 2,9 bilionu tun) stoupne teplota o 2 °C. Nezdá se to jako něco zásadního, ale důsledky mohou být velké. Takže buď je ta analýza špatná, a to je pro nás

Foto: Dan Materna, MAFRA

dobře, nebo je dobře, a pak je to zlé. A bylo by dobré se „pojistit“, tedy dělat reálná opatření.

A existuje něco, co by mohlo svět od takového vývoje odklonit?

Pokud jsou varování správná a v Paříži se nic zásadního nedohodne, tak snad jediné velká ekonomická krize Číny. To by ale musel tamní těžký průmysl výrazně zpomalit. To se již stalo v EU, kde finanční krize způsobila recesi, a tím klesly emise. Kromě krize Číny tomu mohou pomoci technologie snižující spotřebu energie, třeba chytré měřáky či elektromobily. A také technologie vyrábějící energii bez skleníkových plynů, třeba střešní soláry a větrníky kombinované s bateriemi. Na technologii, kterou lidé budou chtít nejen proto, že fešší klima, ale hlavně proto, že to bude levnější, bych asi spolehlal nejvíc. Tam míří Amerika.

Evropští politici se přitom předhánějí v tom, kdo přijde s ambicióznějšími cíli v oblasti ochrany klimatu.

Evropa má největší systém na obchodování emisí. Nikde jinde na světě neexistuje něco srovnatelného. Jenže v systému emisních povolenky dostala někde mezi 30 až 50 eur za tunu. Ale pokud zůstane pod 15 eur, což vypadá nejméně na dalších pět let, pozice uhlí ve výrobě elektřiny zůstane neotřesená. Je pořád levně.

Profil
Jan Pravda (53)

Zakladatel investiční a poradenské firmy Pravda Capital a fondu Sanning Capital, který se zaměřuje na investice do efektivit (automatizované investice na veřejných trzích nebo privátně do nových energií). Zabývá se obchodováním s emisními povolenkami. Před založením vlastních firem působil mimo jiné v investičních bankách Merrill Lynch a Credit Suisse First Boston. Pravda má doktorát z aplikované geofyziky na Univerzitě Karlově a MBA na Cornell University v USA.

lenek ETS je nyní přebytek asi dvě miliardy tun CO₂, což zhruba odpovídá evropské roční spotřebě. Proto jsou povolenky levné, takže stejně ke snižování výroby ze „špinavých“ zdrojů příliš nemotivují. V EU sice máme tento nástroj v ruce, ale moc ho nepoužíváme. Je to takové drahé evropské papírování bez větších důsledků.

Je kvůli klimatickým ambicím evropských politiků výroba elektřiny z uhlí už odepáná?

Teď určitě ne. Uhlí by bylo odepáné ve chvíli, pokud by se cena jed-

né povolenky dostala někde mezi 30 až 50 eur za tunu. Ale pokud zůstane pod 15 eur, což vypadá nejméně na dalších pět let, pozice uhlí ve výrobě elektřiny zůstane neotřesená. Je pořád levně.

Je výhodné, když stát finančně podporuje zelenou energetiku?

Všichni víme, jaký problém tu způsobila podpora solárních elektráren. Ale podívejte se do světa, jde to dělat i jinak. Takové SolarCity Inc. průkopníka nové energetiky Elona Muska je smysluplné. Už dneska mají přes jeden gigawatt výkonu, jako jeden temelínský blok. Ale pozor - většina z toho je na střeších rodinných domů nebo v firemních halách, parkovištích nebo v poušti, kde nic neroste. Ne jako tady v Česku na polích a loukách, kde to dává mnohem menší smysl.

Ani v USA by to však nešlo bez podpor?

Mají ale mnohem lepší systém podpory. Jde o úlevy na daních za investice do zelené energetiky. Místo placení federálních daní můžete investovat do soláru na něčí (nebo své) střeše a úřad to uzná jako zaplacené daně. SolarCity to za vás postaví a provozuje. Investoři mají jasné podmínky a oni rozhodují, který pro-

“
Všichni víme, jaký problém způsobila v Česku podpora solárních elektráren. Ale podívejte se do světa, jde to dělat i jinak.
“

jekt podpoří, nikoliv přímo stát. Díky tomu jsou dotace demokratičtější a efektivnější. A také u nich funguje net-metering, tedy že se platí jen rozdíl mezi spotřebovanou elektřinou a tím, co pošlete do sítě. Tady nic takového není, když pošlíte přebytek do sítě, dostanete jen směšnou částku, zatímco když z ní berete, tak platíte plnou cenu. A navíc se chystá platba za jistič, která rozvoj střešních solárek spíš zbrzdí.

Energetický regulační úřad argumentuje, že platba za jistič má zabránit tomu, aby si odběratelé rezervovali víc kapacity, než potřebují. Proč je to špatné?

Přestanou vás odměňovat za to, že spotřebujete méně. Když odeberám méně elektřiny, nechci platit jako ten, kdo topí pánu bohu do oken. Když budete mít oba stejnou velikost jističe, zaplatíte stejně. Navíc je možné, že tento přístup zkomplikuje stavbu solárních panelů s doplňkovými bateriemi v rodinných domech - tedy tam, kde je toto naprosto nejrozumnější. Když dáte panely na střešku místo na pole, má to hned několik přínosů. Chladíte střešku, nezatěžujete síť, protože většinu elektřiny spotřebujete přímo v místě výroby, a neničíte životní prostředí.

GENERÁLNÍ PARTNER

VISA

VYŠŠÍ SLEVY PŘI PLATBĚ KARTOU VISA
Z každé platby kartou Visa za vás společně s Visa přispějeme 10 Kč Nadaci Terezy Maxové dětem

NIM
Nadace Terezy Maxové dětem

HLAVNÍ PARTNER

ZOOT.

nakupy.onadnes.cz

DNES

Kupte si 19. nebo 22. října speciální vydání MF DNES se slevovými kupony a nakupujte celý týden.

Získejte 100% slevu na ZOOT.cz

Nákupy
OnaDnes
19.-25. 10. 2015